Zsidók

A kifejezést többféle értelemben használják, a zsidó vallás követőit, illetve a (a vallásukat nem feltétlenül gyakorló) zsidó származásúakat értik alatta. A rabbinikus jog (halacha, הלכה) szerint zsidó az, aki zsidó anyától születik, vagy aki áttér a zsidó hitre. Évszázadokon keresztül a zsidó vallás biztosította az önálló állammal és közös nyelvvel nem rendelkező zsidóság fennmaradását. A vallás mint megkülönböztető kritérium azonban vitatható, hiszen számos mások által vagy magát zsidónak tekintő ember nem hívő vagy aktívan nem gyakorolja a vallását (a judaizmus szabályai szerint egyébként egyik feltétel teljesülése sem szükséges ahhoz, hogy valakit zsidónak tekintsenek). A közös – héber – származásra hivatkozás sem következetes. Egyes nézetek szerint a modern zsidóság nagy részének nincs közvetlen vérségi kapcsolata a héber néppel.

A modern Izrael zsidó lakosságát tekintve az alábbi nagyobb csoportokat különböztetik meg: a korábban német és francia területen élő, illetve Közép-Európában letelepedett, részben a tengerentúlra kivándorolt askenáziakat; a Spanyolországban, Portugáliában élő, majd kiűzésüket (1492; 1496) követően Észak-Afrikában, illetve a Földközi-tenger menti államokban, Nyugat-Európában letelepedő szefárdokat; a kelet-ázsiai és afrikai térségben megtelepedő ún. mizrahi zsidókat, illetve a jemeni zsidókat (akik szintén „keleti" zsidók, de mivel földrajzi és társadalmi értelemben egyaránt elzártan éltek, önálló egyházi liturgiát alkottak, amely megkülönbözteti őket).

A világ kb. 13 milliós zsidóságának durván 40 százaléka él Izraelben (ahol a lakosság 78-80 százalékát teszik ki), ugyanennyi az Egyesült Államokban, elsősorban annak keleti partvidékén. Európában nagyobb zsidó lakosság található Franciaországban, az Egyesült Királyságban, Oroszországban.

(Paragi Beáta)